

LAB CONNECT.

augustus 2020

Corona en niet medische mondneusmaskers

Als je met enige regelmaat een column schrijft zijn er vrienden en familieleden die nu en dan iets toesturen - als idee of interessant nieuws om over te schrijven. Dit keer waren er een tweetal die gaan over mondkapjes (eerste 2 referenties onder bronnen). Dus toch nog maar een keer een corona-column. Uiteraard ook vanwege het gestegen aantal besmettingen.

De toename is grofweg 4000 positief geteste mensen tussen 12 en 18 augustus bij ruim 100 000 GGD-testen in een week, in plaatjes te vinden op <https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/grafieken>

Amsterdam, Rotterdam en Bergen op Zoom zijn de uitschieters met respectievelijk 162, 172, en 206 per 100 000. (Bergen op Zoom heeft overigens 67 000 inwoners) De aandacht is gericht op jongeren en op samenkomsten in de privésfeer. Het landelijk Reproductiegetal is groter dan 1 dus van uitdoving is vooralsnog geen sprake. Volgens het corona dashboard van de Rijksoverheid is (op 20 augustus) het geschat aantal besmettelijke mensen in Nederland bijna 52000.

De RIVM-website zegt over mondkapjes dat ze in privé tijd niet nodig zijn met de volgende toelichting:

De literatuur is niet eenduidig over het effect van het dragen van niet-medische mondkapjes in openbare ruimten. Waarschijnlijk helpen mondkapjes maar beperkt bij het voorkomen van besmetting van anderen.

SOLtalk

MEDISCHE WETENSCHAP

Als iedereen zich houdt aan de basisregels, is het niet nodig om een mondkapje te dragen. (Dus: blijf thuis bij klachten, laat je testen, houd afstand, vermijd drukte en houd je aan de hygiënemaatregelen). Daarom geeft het OMT Outbreak Management Team geen richtinggevend positief advies over mondkapjes in de openbare ruimte. Overigens hangt de effectiviteit van een niet-medisch mondkapje sterk af van de kwaliteit van de materialen, pasvorm en de wijze waarop de gebruiker met het mondkapje omgaat.

Een uitzondering hierop is het openbaar vervoer.

Gebruik van een niet-medisch mondkapje is wel verplicht als je reist met het openbaar vervoer, omdat je hier niet voldoende afstand van elkaar kunt houden. Ook voor ander van A naar B vervoer geldt inmiddels deze verplichting.

Inmiddels zijn er een aantal scholen die op eigen gezag het dragen van een mondkapje verplichten.

De inhoudelijke onderbouwing staat in 7 pagina's op de website van het RIVM met een uitgebreide literatuurlijst. De voordelen en nadelen worden besproken en de conclusies zijn erg terughoudend geformuleerd: de literatuur is niet eenduidig, de zeer beperkte mate van bescherming van de drager ervan, niet geschikt als vervanging van social distancing en isolatie van patiënten met klachten, en het kan een gevoel van schijnveiligheid creëren.

Het nut is dat het als aanvullende maatregel de aandacht voor andere maatregelen versterkt (1½ meter afstand en frequent handen wassen).

Al met al:

"Niet-medische mondneusmaskers dragen mogelijk enigszins bij aan het beperken van verspreiding van COVID-19 door presymptomatische patiënten in openbare ruimten waar voldoende afstand houden niet altijd mogelijk is (source control). Dit effect is vanzelfsprekend veel groter naarmate meer mensen een masker dragen."

Het "mogelijk enigszins bijdragen aan het beperken van verspreiding" geldt bij vrijblijvendheid. Dragen op vrijwillige basis heeft een beperkt effect omdat slecht 1 op de 330 mondkapjes dragers (17,3 miljoen/52 000) een besmet persoon is.

Deze inhoudelijke toelichting van het RIVM is alweer bijna 4 maanden oud. Juist het afgelopen half jaar wordt overal in de wereld wetenschappelijk onderzoek gedaan naar het gedrag van aerosolen, en naar het gedrag van mensen. Met name empirisch onderzoek geeft bewijskracht en motiveert. Wellicht is het tijd voor een update-publicatie van alle onderzoeksbevindingen.

Wanneer mensen toenemend problemen hebben met het naleven van bestaande maatregelen is het tijd om de geesten rijp te maken voor de volgende stap. Daarmee is niet het voorgaand beleid onjuist geweest want het heeft wel afdoende gewerkt - in combinatie met veel meer buitenlucht vanaf medio april tot en met heden. Het was een warme zomer.

Als we onze bewegingsvrijheid niet opnieuw ingeperkt willen hebben en als we niet de economie opnieuw op slot willen hebben, dan kunnen mondkapjes wel degelijk een goede bijdrage leveren. Een mondkapje is niet fijn om te dragen (ervaring als brildrager) maar het is wel een duidelijke en krachtige aanvullende maatregel zodra het moet. De herfst moet nog komen!

Bronnen

<https://www.wsj.com/articles/face-masks-really-do-matter-the-scientific-evidence-is-growing-11595083298>

<https://www.providence.org/news/uf/619927061>

(Zie de petri-schaaltjes in de plaatjes in het venster: how effective is wearing a mask?: niet het antwoord op deze vraag maar wel illustratief)

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/actueel>

<https://coronadashboard.rijksoverheid.nl/>

<https://www.rivm.nl/documenten/covid-19-toepassing-mondneusmakers-openbare-ruimten>

<https://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/mondkapjes>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/rapporten/2020/08/11/rapportage-campagnemonitor-alleensamen>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/rapporten/2020/08/11/rapportage-campagnemonitor-alleensamen>

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/rapporten/2020/08/11/rapportage-campagnemonitor-alleensamen>